UNIVERSITATEA "ALEXANDRU IOAN CUZA" DIN IAȘI FACULTATEA DE INFORMATICĂ

LUCRARE DE LICENȚĂ

Courseeker

propusă de

Dănuț Talabă

Sesiunea: feb, 2020

Coordonator științific **Prof. Lect. Dr. Pistol Ionuț**

UNIVERSITATEA "ALEXANDRU IOAN CUZA" DIN IAȘI FACULTATEA DE INFORMATICĂ

Courseeker

Dănuț Talabă

Sesiunea: feb, 2020

Coordonator științific **Prof. Lect. Dr. Pistol Ionuț**

Cuprins

1.	INT	RODUCERE	9
1.	AB	ORDARE CONCEPTUALĂ	11
	1.1.	ÎNVĂTAREA	12
	1.2.	PROCESAREA LIMBAJULUI NATURAL (ENGL. NATURAL LANGUAGE PROCES	
2.	SIN	11LARITATE	
	2.1.	CAT DE IMPORTANT ESTE UN CUVANT ?	17
	2.2.	Frecvența termenului - Frecvența inversată a documentului(TF	
	2.3.	Analiza textului extras	
	2.4.	SIMILARITATE COSINUS	
3.	AR	HITECTURA APLICATIEI	25
	3.1.	Admin	26
		.1 Strapi	
		.2. Cursuri	
	3.2.	CLIENT	
	3.2.1.	SCURTĂ PREZENTARE A APLICATIEI	
	3.2.2.	Pagina principală	29
	3.2.3.	PAGINA ,,COURSES"	
	3.2.4.	PAGINA ,,CATEGORIES"	
	3.2.5.	PAGINA CURSULUI VIZUALIZAT	
	3.2.6.	Pagina similarităților	35
	3.3.	MOTIVUL UTILIZARII LIBRARIILOR	36
	3.4.	Librării și Framework-uri	
	Α.	Mongo DB	36
	в.	Node JS	36
	С.	Angular 8	
	d.	Webpack	
	е.	Python	
	i.	nltk	36
	ii.	flask	36
	iii.	pdfplumber	36
	iv.	pandas	
	v.	PyPDF2	
	vi.	Scipy	36
4.	CO	NCLUZII	37
5	RFF	FRINTF	RRORI BOOKMARK NOT DEFINED

Avizat,
Îndrumător Lucrare de Licență
Titlul, Numele și prenumele

Semnătura _____

DECLARAȚIE privind originalitatea conținutului lucrării de licență

Data _____

	Sub	semnt	atul(a)									
domi	ciliul	în										••••
născu	ıt(ă)	la	data	de	,				ide	ntificat	prin	CNP
				, a	bsolve	nt(a)	al(a) Uni	ivers	ității	"Alexano	dru Ioa	n Cuza"
din	ı Iaşi, F		Fac	ultatea		de						ılizarea
						, pr	omoția				, dec	lar pe
propr	ia ră	spund	ere, cun	oscând	conse	cințel	e falsulu	ıi în	decla	rații în s	ensul a	ırt. 326
din N	oul (Cod Per	nal și di	spoziții	le Leg	ii Edu	cației Na	ațion	ale n	r. 1/201	1 art.1	43 al. 4
si !	5 i	referito	are l	a pla	agiat,	că	lucrare	ea	de	licență	cu	titlul:
							elaborat	ă su	ıb în	drumare	a dl.	 / d-na
							, pe	e car	e uri	nează să	á o sus	țină în
faţa c	omis	iei este	origina	lă, îmi a	aparții	ne și îi	mi asum	con	inutu	ıl său în î	ìntregir	ne.

De asemenea, declar că sunt de acord ca lucrarea mea de licență să fie verificată prin orice modalitate legală pentru confirmarea originalității, consimțind inclusiv la introducerea conținutului său într-o bază de date în acest scop.

Am luat la cunoștință despre faptul că este interzisă comercializarea de lucrări științifice in vederea facilitării falsificării de către cumpărător a calității de autor al unei lucrări de licență, de diploma sau de disertație și în acest sens, declar

pe proprie răspundere că lucrarea	de față	nu a	a fost	copiată	ci reprezintă	rodul
cercetării pe care am întreprins-o.						
Dotă ori		Com	a -a × +	ığ atııdan	\ L	
Dată azi,		Sen	matui	a studen	ıt	

DECLARAȚIE DE CONSIMȚĂMÂNT

Prin prezenta declar că sunt de acord ca Lucrarea de licență cu titlul "*Titlul complet al lucrării*", codul sursă al programelor și celelalte conținuturi (grafice, multimedia, date de test etc.) care însoțesc această lucrare să fie utilizate în cadrul Facultății de Informatică.

De asemenea, sunt de acord ca Facultatea de Informatică de la Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, să utilizeze, modifice, reproducă și să distribuie în scopuri necomerciale programele-calculator, format executabil și sursă, realizate de mine în cadrul prezentei lucrări de licență.

Iași,

Absolvent Dănut Talabă

(semnătura în original)

1. Introducere

Era digitală ... Cum am putea defini această expresie atât de utilizată în zilele noastre?

Astăzi cam tot ceea ce ne înconjoară și mare parte din ceea ce utilizam zi de zi, se află în concordanță cu fenomenul de **digitalizare**. Tehnologia a evoluat în ultimul deceniu mai mult ca niciodată, și dacă e să facem o retrospectivă, practic toată viața noastră, împreună cu acțiunile zilnice depind de ea. Prin urmare, chiar și fără o analiză complexă, putem spune, fără doar și poate că trăim într-o **eră digitală**, în care vrem, nu vrem depindem și suntem supuși acestui fenomen deja controversat.

Odată cu digitalizarea lumii în care trăim, un mare avantaj de care dispunem este accesul la informație, fie că vorbim aici de televiziune, radio sau internet. Televiziunea și radioul oferă informație consumatorului, însă aceasta este o informație relativ obiectivă, prelucrată pentru a fi înțeleasă și analizată așa cum vrea redactorul.

Bineînțeles, și din media putem alege informația pe care ne-o dorim, dar mult mai ușor o facem în momentul în care utilizăm internetul, având o sursă vastă de informație prelucrată și neprelucrată totodată, dar care oferă utilizatorului mai multe modalități de cunoaștere și informare.

Cu mulți ani înainte să dispunem de o tehnologie atât de avansată, oamenii utilizau ziare și publicații, lucrări științifice, cărți sau notițe ale prietenilor. Primul ziar a apărut în secolul XVII, aceasta conținea știri, anunțuri și articole publicitare, dând startul unei noi ere care urma să extindă accesul la informație, cultură și publicitate, eră care nu și-a încetat expansiunea nici până astăzi, cred eu.

Facilitându-se accesul la informație în mediul online se poate observa o ușurință în obținerea informației, cu precădere determinată de multiplele surse de documentare antrenate de motoare de căutare foarte puternice, cu capacitate de procesare impresionantă.

În prezent încă se dicută aprins despre termenul "<u>future of work</u>", care se referă la expansiunea viitoare a tehnologiei informației și care actualmente stârnește controverse prin utilizarea relativ nouă a inteligenței artificiale.

Privită subiectiv de unii și obiectiv de alții, observăm o dorință continuă a utilizatorilor și în general a factorului uman, de cunoaștere și dezvoltare tehnologică. Așa ajungem să realizăm că expansiunea tehnologică nu este un simplu moft al unor ultime generații, ci este de fapt o nevoie reală de dezvoltare, o nevoie de cunoaștere și de ușurare a învățării și selectării informației în funcție de diverși factori. Acest impuls uman al dorinței de cunoaștere ne implică în fenomenul de digitalizare și ne face complici, indiferent de aportul adus, fie el acela de dezvoltare de aplicații sau de utilizare a lor.

1. Abordare conceptuală

CourSeeker ("Course Seeker") este o aplicație care, pe baza activității utilizatorului vine în ajutorul său cu recomandări similar pentru fișierele citite. Prin urmare aplicația are rolul de a furniza și de a oferi sugestii cu privire la cursurile care prezintă un interes pentru utilizator folosindu-se de cursurile stocate într-o bază de date. Prin intermediul unor mecanisme de extracție a textelor ce apartin cursului respectiv, texte extrase din fisiere de tip ".pdf" deoarece un curs poate fi format din unul sau mai multe fișiere, se face o prelucrare a datelor obținute pentru a putea furniza utilizatorului recomandări care pot prezenta interes.

În funcție de acest parcurs căutarea documentelor similare, în cazul nostru cursuri ale Facultății de Informatică și MIT (Massachusetts Institute of Technology¹), se va face la nivelul aplicației având ca set de date fișiere încărcate de catre administrator, deasemenea sistemul este capabil să detecteze un curs nou care a fost încărcat de către cei de la MIT și în felul acesta să îl descarce și totodată să se facă procesarea fișierelor din cadrul acelui curs. De exemplu dacă studentul deschide un curs de Inteligență artificială, aplicația va afișa în partea stângă cursurile care pot prezenta interes pentru utilizator.

Odată determinată și trasată o arie de interes, aceasta nu va rămâne una standard, utilizatorul putând să își modifice direcția de interes prin accesarea unor altor cursuri din diverse alte categorii. Pe măsură ce acesta își redirecționează căutările, aplicația va recalcula noi sugestii pe baza noilor direcții de interes ale utilizatorului, venind în ajutorul lui cu informa

¹ Massachusetts Institute of Technology - https://ocw.mit.edu/index.htm

11

1.1. Învățarea

Cum poate fi definit procesul de învățare?

Este o întrebare simplă la care cei mai mulți dintre noi am putea răspunde cu ușurință. Dacă vom consulta <u>DEX</u>-ul vom putea obține o definiție mai exactă asupra cuvântului învățare.

2

- ♦ A dobândi cunoștințe prin studiu, a ajunge prin muncă sistematică să cunoști o meserie, o artă, o limbă etc.; a studia.
- ♦ A-și întipări în minte ceva pentru a putea reproduce; a memora.

Din definiția de mai sus, se evidențiază două cuvinte și anume: a studia și a memora. Capacitatea de învățare pe care omul și-a dezvoltat-o de-a lungul timpului, ne ajută astăzi să ne integrăm ușor în medii diferite pe glob, să ne specializăm pe un anumit domeniu sau să rezolvăm probleme complexe.

Dorința oamenilor de știință de a crea inteligență artificială a dus la crearea unor algoritmi de învățare și nu numai, care sunt folosiți astăzi pentru a crea inteligențe artificiale. Odată implementate în majoritatea zonei materiale utilizate în zilele noastre cum ar fi: gadget-uri, mașini, telefoane, mașini industriale etc., acești algoritmi au fost perfecționați constant, ajungând să facă parte din rutina noastră zilnică și ușurând activități cotidiene, revista Forbes ³ clasificând chiar un top al celor mai utile zece aplicații ce utilizează inteligența artificială în zilele noastre.

² https://dexonline.ro/definitie/invatare

 $^{^3 \ \}underline{\text{https://www.forbes.com/sites/robertadams/2017/01/10/10-powerful-examples-of-artificial-intelligence-inuse-today/\#750b7e57420d}$

Având o idee despre avantajele utilizării inteligenței artificale și a unui sistem de învățare automată, putem vorbi și despre dezavantajele unui sistem clasic care nu învață, pe care le putem clasifica succint după cum urmează:

- a. realizează calcule numeroase pentru rezolvarea unei probleme
- b. nu memorează soluția
- c. de fiecare dată, realizează aceeași secvență de calcule complexe.

Să facem un exercițiu de imaginație și să presupunem că facem parte dintr-un grup cu care ne vedem și interacționam zilnic câte două ore. Să ne imaginăm că de fiecare dată ar trebui să ne prezentăm, să vorbim despre noi și să ne expunem interesele și pasiunile pentru a putea interacționa cu restul grupului. Ar fi destul de solicitant, plictisitor și ar deveni în final o pierdere de timp.

1.2. Procesarea limbajului natural (engl. Natural Language Processing or NLP ⁴)

Procesarea limbajului natural nu a fost niciodată mai importantă ca în ultimii ani, dorința noastră ca și oameni de a avea access la informație într-un timp cât mai scurt, iar informația obținută să fie cât mai exactă, a împins limitele noastre, ale oamenilor, către perfectionarea unei serii de algoritmi sau de a crea unii noi pentru a satisface această nevoie.

Nu este foarte ușor să înveți o mașină toate limbile vorbite de către oameni. Aceste mașini trebuie să citească texte, să le descifreze pe baza informațiilor acumulate pe parcurs, să le înțeleagă și nu în ultimul rând să aibă sens, adică dacă avem o înlănțuire de cuvinte, acele cuvinte pot forma o propoziție care are un anumit sens. De exemplu "inteligența artificială este folosită tot mai mult" sau cu aceleași cuvinte putem avea aceleasi sens și anume "inteligența tot mai folosită este artificială"; pentru noi oamenii poate avea mai multe intelesuri, fapt incercat si in cazul masinilor: de a intelege aceste sensuri.

1.2.1 Cum funcționează procesarea limbajului natural

Prin aplicarea unor algoritmi care au fost creați să ne ajute în această direcție, se încearcă extragerea textului din documente și nu numai. Ca și date se pot folosi de asemnea fișiere de tip audio sau video, textul extras fiind într-o manieră simplistă și coerentă pentru mașină, adică se încearcă renunțarea unor cuvinte care apar foarte frecvent și semne de punctuație. În schimb acest proces este unul foarte meticulos deoarece mașina trebuie să decidă ce cuvinte vor fi scoase. Pentru a obține acest lucru este nevoie de timp și de o plajă foarte mare de date.

https://www.education-ecosystem.com/guides/artificial-intelligence/natural-language/historyhttps://stanfordnlp.github.io/CoreNLP/

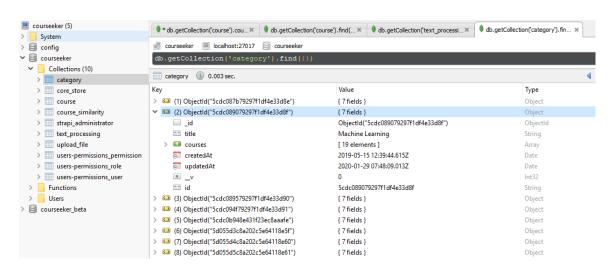
⁴ <u>http://www.nltk.org/</u>

Analiza datelor presupune o strategie clară și de durată. În procesarea limbajului natural sunt folosite mai multe tehnici pentru analiza, dar cele mai importante sunt sintaxa și semantica textului.

Sintaxa se referă la exemplul prezentat anterior când acea înlănţuire de cuvinte necesita un sens din punct de vedere al gramaticii. În schimb, semantica se referă la ceea vrea să exprime acea înlănţuire de cuvinte, această tehnică fiind cea mai dificilă de abordat în procesarea limbajului natural.

1.2.2 Utilizarea librariei nltk⁵ în aplicație

CourSeeker, reţine într-o bază de date, în obiecte caracterizate prin una sau mai multe clase cunoscute, textul procesat. Analizând lingvistic textul disponibil algoritmul poate recomanda cursurile după domenii de interes precum: Tehnologii Web, Artificial Intelligence, Phyton etc. urmând ca fiecare curs să fie încadrat într-o clasă de interes precum cele din exemplu. Atașat în *imaginea* 1^6 de mai jos regăsim câteva dintre categoriile reţinute în baza de date, precum și obiectele aferente informaţiilor cerute.

Imaginea 1

⁵ http://www.nltk.org/

⁶ Imaginea 1: Exemplu de categorii din tabela Categories.

Procesarea textelor va fi făcută în Python⁷, textul va fi extras cu ajutorul pachetului "pdfplumber⁸", iar mai apoi vom folosi pachete din librăria "nltk⁹" precum nltk.tokenize¹⁰, nltk.corpus¹¹ dar și langdetect¹² pentru detectarea limbii în care a fost scris acel curs.

Pachetele menționate mai sus se vor ocupa strict de partea modelării textului pentru a-l aduce într-o formă simplistă din care se șterg semnele de punctuație și cuvintele uzuale denumite și "stop words¹³".

Dacă luăm ultima frază de mai sus și o vom pune într-un document de tip pdf, iar mai apoi aplicăm algoritmii de extracție vom obține mai puține cuvinte decât fraza inițială, tocmai pentru a putea renunța la termenii care nu aduc valoare în procesul de similaritate care va fi descris ulterior.

De exemplu, am dat ca input¹⁴ un document de tip pdf cu conținutul:

"Pachetele menționate mai sus se vor ocupa strict de partea modelării textului pentru a-l aduce într-o formă simplistă din care se sterg semnele de punctuație și cuvintele uzuale denumite si "stop words¹⁵".

Rezultatul obținut a fost:

"pachetele menționate ocupa strict partea modelării textului aduce întro formă simplistă sterg semnele punctuație și cuvintele uzuale denumite stop words"

Textele extrase pentru fiecare curs care poate conține unul sau mai multe documente ajung sa fie înserate tot în baza de date, într-o tabela specifica care conține id-ul cursului, adresa fișierului respectiv și nu în ultimul rând textul extras.

⁷ https://www.python.org/

⁸ https://pypi.org/project/pdfplumber/

⁹ http://www.nltk.org/

¹⁰ https://www.nltk.org/api/nltk.tokenize.html

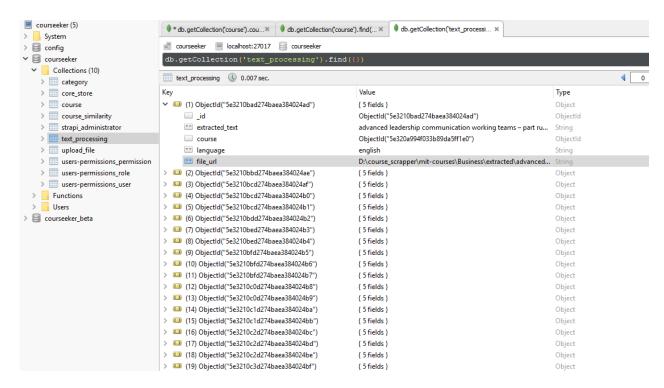
¹¹ https://www.nltk.org/api/nltk.corpus.html

¹² https://pypi.org/project/langdetect/

¹³ https://pythonprogramming.net/stop-words-nltk-tutorial/

¹⁴ date de intrate pentru funcția de extragere a textului

¹⁵ https://pythonprogramming.net/stop-words-nltk-tutorial/

Imaginea 216

2. Similaritate

2.1. Cât de important este un cuvânt?

Un sistem de recomandări pe baza unor texte, are ca punct de plecare în special procesarea conţinutului acelor texte, iar mai apoi se verifica cât de "apropiate" sunt, fiind luate două câte două. Practic similaritatea dintre două texte este să determinăm cât de apropiate din punct de vedere lexical şi semantic sunt acele două texte.

Numărând de câte ori apare un cuvânt în cele două documente nu înseamnă că am calculat pe deplin similaritatea dintre acele documente; trebuie acordată atenție și contextului din care fac parte acele cuvinte. Pentru a avea similaritate semantică între două fraze, trebuie să ne focusăm asupra unei bucăți de text care face parte dintr-un grup relevat de cuvinte înrudite. O problemă des întâlnită în sistemele de recomandări care constau în calculul similarității între texte este aceea că ordinea cuvintelor contează foarte

¹⁶ Imaginea 2: Exemplu pentru salvarea textului extras in baza de date .

mult. Tocmai de aceea s-a pus un accent foarte mare pe dezvoltarea algoritmilor de tip "word vectors¹⁷".

Există numeroase tehinici de a evalua un document din punct de vedere semantic dezvoltate de-a lungul anilor, iar unele din ele ar fi:

- 1. Bag of Words (BoW)
- 2. Term Frequency Inverse Document Frequency (TF-IDF)
- 4. Modele pre-antrenate de reprezentări ale cuvintelor:
 - 4.1 Word2Vec (de către Google)
 - 4.2 GloVe (de către Stanford)
 - 4.3 fastText (de către Facebook)

Pentru aplicația CourSeeker vom folosi a doua variantă pentru a construi un sistem de recomandări cu ajutorul VSM sau Vector Space Model¹⁸. Față de alte tehnici în care aflăm semantica unui cuvânt, VSM considera întregul document o colecție de cuvinte, fiecare cuvânt fiind o entitate independentă, această colecție putându-se mapa cu ușurință mai apoi într-un vector multi-dimensional. Acești vectori de cuvinte sunt rezultatul aplicării algoritmului TF-IDF în aplicația CourSeeker iar mai apoi această matrice sau vector multi-dimensional va fi folosit de către metodă de calcul a similarității dintre două cursuri, mai multe detalii la capitolul 2.2, pagina 16.

2.2. Frecvența termenului - Frecvența inversată a documentului(TF-IDF)

Frecvența termenului - Frecvența inversată a documentului, este un algoritm care ne oferă o statistică a unuia sau mai multe documente ce alcatuiesc un corpus¹⁹. Corpusul este argumentul pe baza caruia algoritmul va trebui sa evalueze toate cuvintele din fiecare document și să stabileasca importanța fiecăruia. Importanța unui

.

¹⁷ vectori de cuvinte

¹⁸ https://nlp.stanford.edu/IR-book/html/htmledition/the-vector-space-model-for-scoring-1.html

¹⁹ https://dexonline.ro/definitie/corpus

cuvânt crește odată cu frecvența sa în document, dar va scădea luând în calcul frecvența sa în corpus.

Frecvența termenului sau TF, reprezintă de fapt numărul de apariții ale unui termen (cuvânt) într-un document. De exemplu daca avem un document cu 1000 de cuvinte și acesta la rândul lui conține termenul "licență" de 10 ori, atunci TF pentru cuvântul licență este bazata pe urmatoarea formula de calcul:

$$ext{tf}_{ ext{i,j}} = rac{n_{i,j}}{\sum_k n_{k,j}} \quad ext{(formula de calcul}^{20})$$

Frecvența termenului "licența" în document este:

TFlicență =
$$10/1000 = 0.01^{21}$$

În a doua etapă, Frecvența inversată a documentului sau IDF, reprezintă importanța sau numărul de apariții al termenului în întreg corpusul, prin urmare dacă se dă un corpus alcătuit din 2000 de documente și cuvântul "licență" apare în 100 de documente atunci vom obține următorul rezultat:

IDFlicență =
$$log(2000/100) = 1.30^{22}$$

$$idf_i = \log \frac{|D|}{|\{j : t_i \in d_j\}|}$$

|D| reprezintă numărul total de documente din cadrul corpusului. Numitorul fracției, $|\{j: ti \in dj\}|$, reprezintă numărul de documente în care apare termenul. Dacă termenul

²⁰ http://disi.unitn.it/~bernardi/Courses/DL/Slides_11_12/measures.pdf

²¹ Frecventa termenului "licență" utilizând formula de calcul

²² Frecventa inversată a documentului utilizând formula de calcul

²³ https://nlp.stanford.edu/IR-book/html/htmledition/inverse-document-frequency-1.html http://disi.unitn.it/~bernardi/Courses/DL/Slides 11 12/measures.pdf

nu apare în corpus, numărătorul va fi deîmpărțit la zero, astfel se recomanda ca numitorul să fie adunat cu 1, ca în exemplul următor $1 + |\{j : ti \in dj\}|$.

Folosind cele 2 rezultate de mai sus TFlicentă si IDFlicentă vom afla importanta termenului "licență" din corpus. Formula după care se face calculul este următoarea:

$$TF-IDF = TF * IDF^{24}$$

Ponderea pentru cuvântul (termenul) "licența" este:

$$TF-IDF = 0.01 * 1.30 = 0.13.$$

Exemplu 1

Mai jos avem alt exemplu mai concludent folosind două fraze, utilizând bucăți din codul aplicației pentru a obține rezultatul algoritmului TF-IDF.

"doc1 = 'Prezentarea lucrării de licență în fața comisiei de examinare este cel puțin la fel de importantă ca și redactarea acesteia.'"

doc2 = ,,'Lucrarea de licență este partea cea mai importantă a examenului de încheiere a studiilor universitare – ciclul I'''25

https://nlp.stanford.edu/IR-book/html/htmledition/tf-idf-weighting-1.html
 Documentele folosite pentru a folosi TF-IDF

Imaginea 3²⁶

Rezultatul algoritmului este:

```
ciclul comisiei
                                        examenului examinare
                                                                                  licentă lucrarea
           0.31603 0.000000
                              0.31603
                                        0.000000
                                                                       0.224858 0.224858 0.000000
document1
                                                    0.00000 0.00000
           0.00000 0.353278
                              0.00000
                                                                       0.251360 0.251360 0.353278
                                         puțin redactarea studiilor
         lucrării
                    partea prezentarea
                                                                     universitare
                                                                                  încheiere
document1 0.31603 0.000000
                                                           0.000000
                                                                        0.000000
                                                                                  0.000000 0.31603
document2 0.00000 0.353278
                                                  0.00000
                                                                                  0.353278 0.00000
```

2.3. Analiza textului extras

Făcând un simplu raport cu TF-IDF putem constata cât de important este un termen sau cât de rar este el printre ceilalți termeni din corpus. Cu cât valoarea crește cu atât termenul respectiv va fi mai important, cu cât valoarea scade cu atât termenul respectiv apare de mai multe ori.

Raportat la aplicația curentă CourSeeker, se utilizează termenul descris mai sus corpus, ca fiind format din totalitatea mulțimii cuvintelor reprezentate sub forma unui vector. Fiecare document va fi parsat prin intermediul unei metode Python specifice denumită succint "extract_text" conținuta de clasa "TextProcessor", clasă care

²⁶ Imaginea 3Ș Codul pentru generarea ponderilor returnate de algoritmul TF-IDF

utilizează mai multe pachete Python pentru a procesa documentul. În urma parsarii se obține un vector de cuvinte, care va fi mai apoi înserat în baza de date sub forma unui tip de date specific și anume – Strâng²⁷.

Înainte de a fi inserat și odată formată mulțimea cuvintelor utilizate, în cadrul fiecărui curs se face o rafinare a cuvintelor de legătură, cuvinte care nu aduc aport în calculul celui mai frecvent cuvânt, prin eliminarea acestora.

În *imaginea* 2²⁸ *de pe pagina* 14, se poate vedea o structură a obiectului din baza de date care corespunde unui curs. Se observă câmpul "extracted_text" care reţine mulţimea cuvintelor returnate de metoda descrisă mai sus.

```
"id": ObjectId("Scdc097d79297fldf4e33d92"),
"title": "Introducere",
"content": "Introducere",
"content": "Introducere",
"content": ISODate ("2019-05-15T12:43:41.2002"),
"updatedAt": ISODate ("2019-06-16T22:22:41.1812"),
"_v": 0,
"author: ObjectId("Scdc072cfad08613e0976a0e"),
"id": "Scdc097d79297fldf4e33d92",
"extracted_text": "Dr. Sabin Buraga profs.info.uaic.ro/~ busaco / Tehnologii Web chestiuni organizatorice Dr. Sabin Buraga profs.info.uaic.ro/~
busaco / Web URI develop ent POST design XML GGI proxy N - tier HTTP WSDL browser DOM resource XSS SID validation application CSS meta - dat SOA
servic e JSON framework WS data format GET SSI module SOAP representation SQL injection DTD cookie SAX push Ajax tag Comet mash - MVC social MIME FI
schema REST deployment HTML model Nath session etc. 7 \\ _ / _ / _ Dr. Sabin Buraga profs.info.uaic.ro/~ busaco / Dac nut in u - nicio problem !
https://imgur.com/FG 4 B 1 fJ unii vor cunoa te la finalul acestui curs al ii ... in prima sesiune Dr. Sabin Buraga profs.info.uaic.ro/~ busaco /
Materia va fi divizat in cuno tin e de baz obligatorii cuno tin e mai avansate op ionale Dr. Sabin Buraga profs.info.uaic.ro/~ busaco / Subiecte
abordate concepte arhitectura WWW protocolul HTTP + cookie - limbajul de marcare HTML + foi de stiluri CSS laborator inginerie Web C et al .
programare Web servere de aplica exemplu FHB modelarea datelor via XML XPath DTD DOM SAX SimpleXML pentru HTML XML de la SOA la servicii Web SOAP
REST mash - ups Dr. Sabin Buraga profs.info.uaic.ro/~ busaco / Evaluare profece Lelasa M max . 10 puncte / class B max . 7 puncte P S 5 laborator A S
11 laborator S demo sesiune nu sunt permise framework - uri teste sorise T l T 2 = 2.5 puncte T 3 = 5 puncte P S 5 laborator A S
21 laborator Dr. Dusaco / Evaluare punctaj final P * 0.2 + A * 0.2 + S * 0.5 + T * 0.2 cu T = sum T l 3 P S & 6 A S & 7 P A P < 5 A < 5 T nu
se 2 puncte penalitate la P A / sau S reevaluat profs.info.uaic.ro/~ busaco / teach / courses /web/web - exam.html Dr. Sabin Buraga
profs.info.uaic.ro/~ bu
```

Corpusul reprezentat ca în exemplul din imaginea de mai sus este trimis ca parametru în aplicație către metoda "calculateSimilarity" care va utiliza algoritmul TF-IDF,folosinduse de un pachet Python "TfidfVectorizer²⁹".

²⁷ https://ocw.cs.pub.ro/courses/ii/lab/laborator1

²⁸ Modul de stocare al unui curs in baza de date si obiectul continut de acesta.

²⁹ https://scikit-learn.org/stable/modules/generated/sklearn.feature_extraction.text.TfidfVectorizer.html

2.4. Similaritate cosinus

1.1.1. Importanța algoritmului

Similaritatea cosinus, este o modalitatea de a calcula similaritatea a două texte, folosindu-se cosinusul unghiului dintre doi vectori A și B.

$$\text{similarity} = \cos(\theta) = \frac{\mathbf{A} \cdot \mathbf{B}}{\|\mathbf{A}\| \|\mathbf{B}\|} = \frac{\sum\limits_{i=1}^{n} A_i B_i}{\sqrt{\sum\limits_{i=1}^{n} A_i^2} \sqrt{\sum\limits_{i=1}^{n} B_i^2}}_{30}$$

Continuând ideea din capitolul 2.1 de pe pagina 13, știm că algoritmul TF-IDF ne returnează ca și rezultat un vector multi-dimensional în care regăsim o pondere atribuită fiecărui termen. O altă modalitate de calcul al similarității dintre două documente pe lângă modalitatea descrisă mai sus la capiolul 2.4.1este Distanta Euclidiana³¹. Din nefericire, această soluție nu este una tocmai eficienta datorită faptului că un articol poate fi o copie a altuia cu conținut multiplicat,iar atunci acest algoritm ne sugerează că aceste două documente sunt similare când de fapt sunt două articole diferite. Tocmai de aceea algoritmul Similaritate cosinus are o abordare diferită și normalizează vectorii documentelor, explicația o puteți găsi mai jos în următorul capitol.

2.4.1. Similaritatea textului

Similaritate cosinus normailzează toți vectorii, pentru fiecare document, astfel fiecare vector va avea o magnitudine de 1 unitate menținându-se astfel rația dintre cuvinte.

Prin urmare, aplicând formula pe cei doi vectori A și B, dacă aceștia au aceeași orientare atunci au similaritate cosinus de 1, dacă ei vor fi orientați la 90 ° unul față de celălalt atunci vor avea o similaritate 0 , iar dacă cei doi vectori sunt diametral opuși au o asemănare -1, independent de magnitudinea lor. Cu cât unghiul dintre cei doi vectori este mai mic, cu atât similaritatea cosinus este mai

23

³⁰ Formulă preluată de pe https://www.machinelearningplus.com/nlp/cosine-similarity/e

³¹ http://mathonline.wikidot.com/the-distance-between-two-vectors

mare. Bineinteles, nu este cea mai buna metoda de a construi un sistem de recomandari, dar simplitatea si capacitatea de procesare a documentelor este impresionanta.

Exemplu 2

Outputul pentru cele două documente folosite în Exemplul 1 de la pagina 16 utilizând funcția

from sklearn.metrics.pairwise import cosine_similarity

va fi următorul:

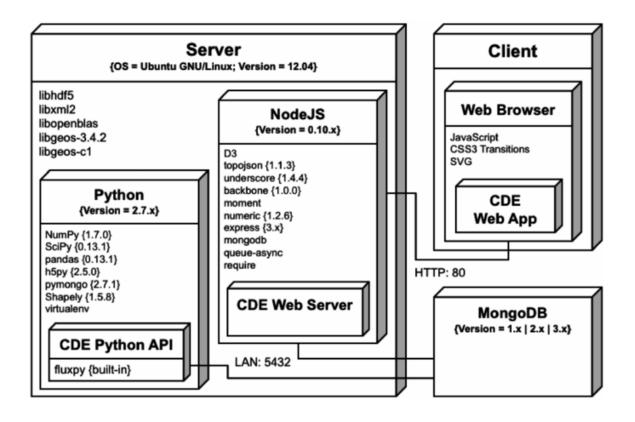
 $[1, 0.11304078] [0.11304078, 1]]^{32}$

-

³² Rezultatul funcției cosine_similarity

3. Arhitectura aplicației

Aplicația este împărțită în 3 părți: partea de server, partea de client și partea în care se realizează stocarea datelor. Informația stocată în baza de date este legătura dintre NodeJS ³³și Python³⁴, în timp ce partea de client intra în posesia informației pe baza unui API (specificat în notele paginii 17) generat de admin.

Imagine 3³⁵

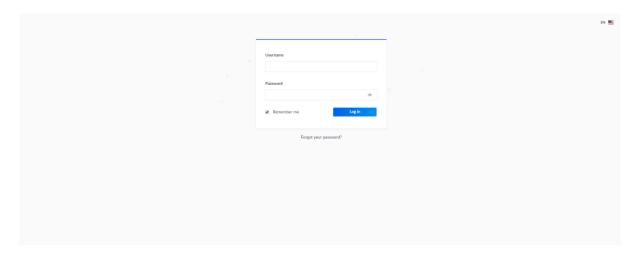
³³ https://nodejs.org/en/

³⁴ https://www.python.org/

³⁵ Arhitectura aplicației

3.1. Admin

Accesul se face printr-o pagină de logare, vezi *imaginea* 3³⁶ prezentată mai jos. După acest pas utilizatorul care va trebui să dețină și un rol de administrator și va fi redirecționat către panoul de administrare în care va putea accesa cursurile, categoriile din care cursurile fac parte și utilizatorii înregistrați în aplicație. Rolul de administrator presupune control absolut asupra datelor salvate în baza de date Mongo DB³⁷.

Imaginea 3.1 ³⁸

Partea de administrare are la bază NodeJs care va "colabora" cu serverul de Python pentru încărcarea datelor în baza de date, analiza textelor dar și pentru calcularea similarităților dintre fișiere. Pe partea de client despre care vom vorbi un pic mai jos, datele sunt accesate prin GraphQL ³⁹, un tool ⁴⁰ foarte puternic care poate face interogări în baza de date pe query⁴¹-uri foarte mari într-un timp foarte scurt.

³⁶ Pagina de logare in sectiunea Admin.

³⁷ https://www.mongodb.com/

³⁸ Pagina de autentificare pe partea de admin

³⁹ https://graphql.org/learn/

⁴⁰ https://ro.bab.la/dictionar/engleza-romana/tool

⁴¹ https://ro.bab.la/dictionar/engleza-romana/query

Imaginea 3.1.1 42

3.1.1 <u>Strapi</u>⁴³

Strapi este un Headless CMS ⁴⁴(Content Management System), open source care ne pune la dispoziție o interfață intuitivă și de mare ajutor, alături de o funcționalitate "elastică" care te ajută să îți organizezi informația pusă la dispoziția utilizatorului în așa fel încât poți să adăuga oricând, să ștergi sau să

⁴² Exemplu interogare cursuri similare

⁴³ https://strapi.io/

⁴⁴ https://www.gatsbyjs.org/docs/headless-cms/

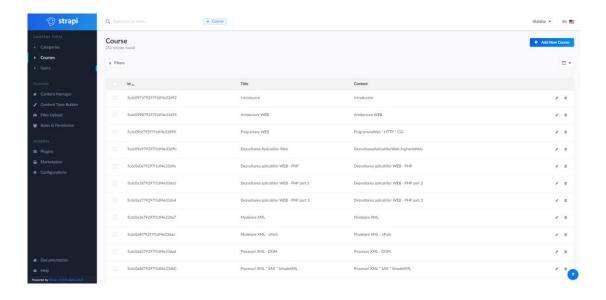
creezi legături între entități. Deasemenea poți crea API⁴⁵-uri care pot fi folosite în partea de client a aplicației, parte care va fi descrisă mai pe larg în capitolul 3.2.

Strapi este într-o continuă dezvoltare și vine la pachet cu mai multe unelte potrivite pentru un CMS, cu fiecare versiune fiind tot mai stabil, fapt care ne ajută și din punct de vedere al securității. Ideea de a face un CMS de la zero nu ne ajută în mod exclusiv deoarece că orice altă aplicație lansată în producție poate fi vulnerabilă. Astfel, e posibil că atacurile cibernetice ulterioare asupra aplicației să nu aibă câștig de cauză.

Odată autentificat, adminul are access și la o secțiune de "Roles & Permision" (Roluri și Permisiuni), o secțiune în care adminul poate da drepturi unui utilizator sau poate suspenda anumite drepturi.

3.1.2. Cursuri

Imaginea de mai jos ne prezintă pagina cursurilor încărcate de utilizatori. Structura unui curs este identificat prin 4 carateristici: Title (titlu), Content (conţinut), Image (imaginea), Files (cursul său fişierul care urmează să fie încărcat).

⁴⁵ API – este o functionalitate care creeaza un punct de access intre 2 entitati, in cazul nostru intre cea de Client si cea de Admin.

3.2. Client

3.2.1. Scurtă prezentare a aplicației

Partea de client și partea de analiză a textului prezentată la punctul 2.2, realizată in Python, sunt punctele cheie ale aplicației. Desigur, are o importanță majoră si partea de administrare unde se încarcă cursurile de către administrator. Partea de client afișează datele într-un mod simplist și clar pentru ca utilizatorul să poată găsi informația intr-un mod cat mai eficient.

3.2.2. Pagina principală

Pe prima pagină a aplicației se poate observa în partea de sus meniul aplicației, care conține 3 secțiuni printre care "Home", "Categories" și "Courses". Pe pagina de home avem un subtitlu "Latest Courses" care ne va furniza ultimele cursuri încărcate de către administrator sau de către sistem atunci când caută automat după cursuri și categoriile aferente.

Designul aplicației este unul simplist, orientat către utilizabilitate și nu către complexitate, este scalabil pe toate dispozitivele, începând de la telefoane mobile până la echipamente de tip desktop. CourSeeker va permite utilizatorului să vizualizeze cursuri cu ușurință dar și cursurile simliare cu acesta. Stilurile aplicației au fost scrise în <u>SASS</u> ⁴⁷, apoi partea de compilare a stilurilor este făcută de librăria Webpack⁴⁸.

Pentru a avea o variantă pentru producție se va face compilarea folosindu-se NodeJS ⁴⁹(se va instala și pachetul <u>npm</u>⁵⁰) și Angular ⁵¹ rulând comanda:.

\$ npm run build

⁴⁶ Imaginea 4 reprezinta pagina cursurilor incarcate in Admin.

⁴⁷ https://sass-lang.com/

⁴⁸ https://webpack.js.org/

⁴⁹ https://nodejs.org/en/

⁵⁰ https://www.npmjs.com/

⁵¹ https://angular.io/

CourSeeker

Discover new courses to improve your skills.

 \equiv

Search through hundreds of courses

Latest courses

artificial intelligence - 2017
bioinformatics
business
fine arts
humanities
investigarea criminalitatii informatice - ICI03
by system / Jun 17, 2019

Investigarea criminalitatii informatice - ICI03
by system / Jun 17, 2019

Investigarea criminalitatii informatice - ICI05
by dialaba / Jun 17, 2019

Investigarea criminalitatii informatice - ICI06
by dialaba / Jun 17, 2019

Investigarea criminalitatii informatice - ICI06
by dialaba / Jun 17, 2019

Investigarea criminalitatii informatice - ICI07
by system / Jun 17, 2019

CourSeeker
c 04 92 2020, CourSeeker is Built with Angular 8 and Strapl
made by Danus Talaba

Imaginea 5⁵²

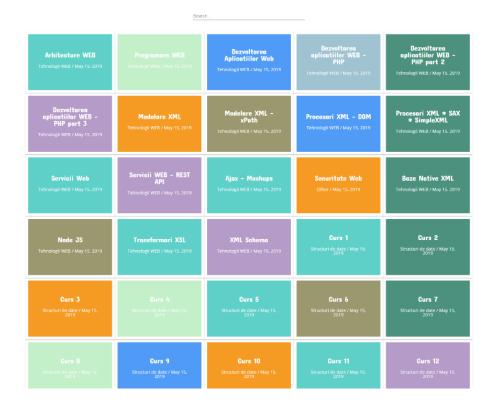
⁵² Imaginea 5 reprezintă pagina principală a aplicatiei

3.2.3. Pagina "Courses"

Pe această pagină utilizatorul poate cauta un anumit curs dintr-o listă lungă de cursuri, nefiind filtrate după categorii sau oricare alte criterii.

All courses from CourSeeker

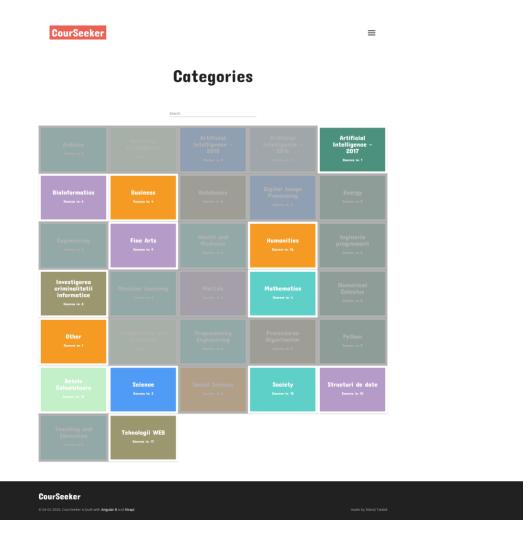
Imaginea 3.2.3⁵³

_

⁵³ Pagina "Courses" a aplicației

3.2.4. Pagina "Categories"

Acest modul cuprinde toate categoriile din care poate face un curs, cursul poate să aibă una sau mai multe categorii.

Imaginea 3.2.4⁵⁴

3.2.5. Pagina cursului vizualizat

Pe această pagină vor fi afișate toate fișierele care fac parte din cursul respectiv. De notat este că similaritătile cu celelalte cursuri se vor calcula în funcție de

32

⁵⁴ Pagina "Categories" a aplicație

fiecare fișier, ele luându-se două câte două, astfel se va urma procesul descris la punctul 2.2. Fișierele vor fi ordonate după subcategorii, daca este cazul. De exemplu pentru cursurile luate de pe site-ul MIT ⁵⁵ categoriile afișate vor fi exact

Course information			Related courses	
You can find more about this course folio	owing the next topics from MIII:		aircraft systems engineering	
ss scene paper.pdf	ae augment obj.pdf	ae_proj_prop.pdf	acoustics of speech and hearing advanced german professional	
ae proj update.pdf	ae scene paper,pdf	az augment obj.gdf	communication	
az proj prop.pdf	az proj update.pdf	az scene paper.pdf		
cl.augment.obj.pdf	sl.proj.prop.pdf	cl_proj_update.pdf		
cl scene spec.pdf	ss augment obj.pdf	ss final proj.pdf		
SS_DEOJ_DEOD_Ddf	ss proj update.pdf	ss scene paper.odf		
Assignments			_	
ae_week5.pdf	ac_week6.pdf	ac_week7.pdf		
ae weekā.pdf	az week4.pdf	az week5.pdf		
az weekő.pdf	az week7.pdf	az weeks pdf		
cl week2.pdf	cl_week3,pdf	cl_week4.edf		
cl week5.pdf	cl week6,pdf	sl week7.pdf		
cl week8.pdf	ss comment week2.pdf	ss.comment.week3.pdf		
ss comment week4.pdf	ss. comment week5.adf	ss.comment.week6.pdf		
ss comment week7.pdf	ss comment weeks odf	ac_week4.pdf		
Lecture Notes			_	
week1_pm_intro.pdf	week2 om int aug.pdf	week3_cl_hippie.pdf		
week3_pm_context,pdf	week4_push_singh_pdf	week5 az ubicomp.pdf		
week5 pm ubicomp.pdf	weeks sajidsadi1.pdf	week5 sajidsadi2.pdf		
week6 pm recosys.pdf	week8 az arpres.pdf	weekā ss. arcomp.pdf		
week8_ss_arpers.pdf	weekil ss.ar.hard.pdf			
Or you can find more about this course	nere.			
Posted by system at Jan 30, 2020				
Lecture notes				
Ambient intelligence				
Analysis text				
Show extracted text from all files			*	

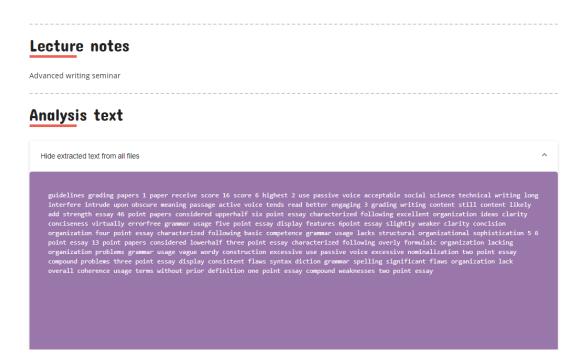
ca cele de pe site-ul celor de la MIT, pentru a eficientiza procesul de căutare.

Imaginea 3.2.5.1

33

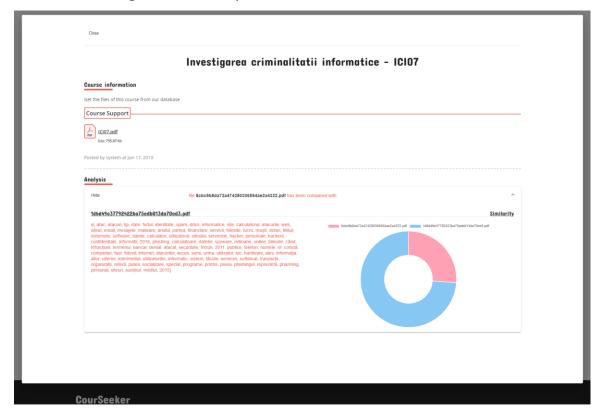
⁵⁵ https://ocw.mit.edu/courses/

În partea de jos a paginii se poate observa textul extras în faza de analiză, a se vedea imaginea 3.2.5.2.

Imaginea 3.2.5.2

3.2.6. Pagina similarităților

Ajungând în punctul acesta utilizatorul va avea access la cursuri similare cu cel citit anterior. Cursurile vor fi afișate prin intermediul unui modal, acesta fiind un avantaj, deoarece utilizatorul are posibiltatea de a naviga printre cursuri mai ușor. Din punct de vedere al stilurilor și așezarea în "pagină", informațiile din modal sunt afișate asemănător cu cele de la punctul 3.2.5. Pe partea de analiză nu va mai exista textul fișierelor din acel curs, abordarea va fi un pic diferită pentru a da utilizatorului mai mult context cu privire la ceea ce i-a fost recomandat. Prin urmare vom avea în partea dreaptă procentajul obținut în urma calculării similarității dintre cele două fișiere, iar în partea stângă vor fi afișați cei mai importanți o sută de termeni din corpusul analizat de către TFIDF prezentat la punctul 2.2.

3.3. Motivul utilizării librariilor

Aplicațiile pe parte de client și backend au evoluat mult în ultima vreme. Dacă acum câțiva ani aplicațiile erau scrise folosind HTML, CSS și foarte puțin JavaScript, iar pe partea de backend erau folosite limbaje mai populare precum "PHP", "ASP.NET" sau "Python", de asemenea găsindu-se librarii într-un număr foarte limitat pentru ele, odată cu evoluția limbajelor de programare s-au pus bazele unor librarii și frameworkuri care au ajuns să fie dezvoltate în comunități IT. Avantajul major în această ecuație este faptul că multe din aceste frameworkuri sau librarii sunt open-source, ceea ce înseamnă că pot fi folosite de către oricine. Folosirea unei librarii sau a unui framework nu presupune doar instalarea și utilizarea acestora, presupune integrare cu aplicația existentă, schimbări de arhitectură pentru a întruni scopul aplicației respective și nu în ultimul rând, alocarea timpului de development în alte zone ale aplicației care necesită mai multă atenție și în care nu se poate refolosi cod.

3.4. Librării și Framework-uri

- a. Mongo DB
- b. Node JS
 - i. Strapi
 - ii. Npm
 - iii.
- c. Angular 8
- d. Webpack
- e. Python
 - i. nltk
 - ii. flask
 - iii. pdfplumber
 - iv. pandas
 - v. PyPDF2
 - vi. Scipy

4. Concluzii

În această lucrare am prezentat o aplicație care recomandă utilizatorului cursuri similare cu domeniul său de interes. Aceasta are momentan ca punct de plecare aproximativ 300 de cursuri din Facultatea de Informatică dar și cursuri din afara țării, ca MIT, de unde s-a înregistrat un număr de aproximativ 800 de cursuri.

Poate deveni un factor de interes pentru majoritatea studenților, întrucât conține și cursurile predate în anii anteriori și există posibilitatea de a face ușor o retrospectivă a unui curs, de a-și stabili domeniul de interes sau de a recomanda unui alt coleg un anumit curs printr-un simplu link.

În același timp consider că aplicația CourSeeker are ca punct forte inclusiv unicitatea ideii, aceasta survenind din experiența proprie în căutarea unor anumite materiale de studiu pentru o anumită materie, sau de ce nu, căutarea unor documentații sau texte similare cu anumite interese, activitate care ar ușura cu siguranță procesul de învățare sau aprofundare.

Ca orice aplicație, intervin desigur și obiective viitoare în dezvoltarea acesteia care să îi asigure o utilizare facilă și ușoară. Între aceste obiective poate fi menționată și funcționalitatea de căutare a unor cursuri similare pe baza unui alt curs încărcat de un utilizator, idee care ar favoriza utilizarea aplicației. Totodată se poate menționa și extinderea domeniilor de interes cu materiale de studiu și cursuri din cadrul cât mai multor universități și facultăți.

Se poate spune că punctul de plecare al aplicației poate reprezenta un domeniu de interes atât pentru studenți/elevi, cât și pentru profesori, facilitând accesul la informații academice ale cât mai multor universități și oferind în același timp procente ale similarităților expuse în mod grafic, concludent.

Astfel putem conchide că utilizând procesarea de limbaj natural și domeniul Inteligență Artificială, aspecte extrem de des menționate în ultima vreme, aplicația CourSeeker își propune să utilizeze tehnologii moderne și de viitor, pentru facilitarea căutării de cursuri în mediul academic, pe baza unui domeniu de interes.

5. Bibliografie

- <u>https://dexonline.ro/d</u>
- https://ai.stanford.edu/~nilsson/MLBOOK.pdf
- http://disi.unitn.it/~bernardi/Courses/DL/Slides_11_12/measures.pdf
- http://www.tfidf.com/
- https://nodejs.org/en/
- https://strapi.io/
- https://reactjs.org/
- http://nlp.town/blog/sentence-similarity/
- https://www.machinelearningplus.com/nlp/cosine-similarity/
- https://scikit-learn.org/stable/modules/classes.html#modulesklearn.feature_extraction.text
- https://scikit-learn.org/0.19/modules/classes.html#module-sklearn.metrics.pairwise
- https://pythonhosted.org/PyPDF2/
- https://www.nltk.org/
- https://textract.readthedocs.io/en/stable/
- https://docs.python.org/3/
- https://valor-software.com/ng2-charts/